

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van KASTEEL VAN OOSTKERKE te DAMME

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 8 april 2011 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen KASTEEL VAN OOSTKERKE

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed West-Vlaanderen op datum van 19 september 2011, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 6 oktober 2011,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de artistieke, de historische, de historische in casu architectuurhistorische en de sociaal-culturele waarde:

- als monument

KASTEEL VAN OOSTKERKE, gelegen te

DAMME (OOSTKERKE), Spegelsweg 3

bekend ten kadaster:

DAMME, 3e afdeling, sectie C, perceelnummer(s)

340L2,340M2,340N2,340V2,61,62,63,64,65,66,67D,70H

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

De artistieke waarde :

Als zijnde een tuin uit het midden van de twintigste eeuw, ontworpen door de Nederlandse tuinarchitecte Mien Ruys, waarin de bewaarde elementen en structuren van de oude kasteelsite geïntegreerd en opgewaardeerd werden. De stijlkenmerken van de ontwerper zijn duidelijk herkenbaar aanwezig in de aanleg, met name eenvoudige vormgeving, vaste plantenborders, gebruik maken van streekeigen en standplaats geschikte plantensoorten in de tuin, en gebruik maken van typische elementen uit de omgeving om de tuin vorm te geven.

De historische waarde :

- Het kasteel van Oostkerke behoort tot het historisch patrimonium van de streek, met een rijke geschiedenis die zeker teruggaat tot de 12de eeuw en die de feodale geschiedenis illustreert.
- Het kasteel is de historische residentie van de Heren van Oostkerke, gekenmerkt door een opperhof-neerhofstructuur. De resten van de middeleeuwse neerhofgebouwen werden in de 20ste eeuw omgevormd tot een grote villa naar ontwerp van architect Luc Viérin. In het midden van de 20ste eeuw liet de familie van der Elst de omgeving van het kasteel omvormen tot een prachtige architecturale kasteeltuin met elementen in het ontwerp die verwijzen naar de vroegere opper- en neerhofstructuur. Voor de ontwerpen zorgde de internationaal gerespecteerde Nederlandse tuinarchitecte Mien Ruys (1904-1999).
- De Spegelsweg gaat terug op een vroeg-middeleeuwse weg in de polders, aangelegd op initiatief van de Gentse Sint-Pietersabdij als driftweg voor vee; deze weg verbond de verschillende eigendommen van de Heren van Oostkerke, waaronder het kasteel van Oostkerke.

De historische, in casu de architectuur-historische waarde :

- Als zijnde een oude site met restanten van een middeleeuws kasteel met opper- en neerhofstructuur en een goed bewaarde tuinaanleg naar ontwerp van de befaamde Nederlandse ontwerpster Mien Ruys.
- Als zijnde een kasteelsite bestaande uit een ensemble van diverse gaaf bewaarde bestanddelen. Het kasteeldomein is toegankelijk via een monumentaal 14de-eeuwse poortgebouw met de twee flankerende ronde torens. Achter het

poortgebouw bevinden zich twee vleugels in L-vormige opstelling, die teruggaan op de in kern 14de-eeuwse hoevegebouwen (langs Spegelsweg) en de in kern minimaal 18de-eeuwse hovenierswoning (aan westelijke toren). Deze gebouwen werden door de eeuwen heen ingericht als residentie, in plaats van het afgebroken oorspronkelijke kasteel dat op het zuidelijk gelegen, kleinere opperhof stond. Midden 20ste eeuw werden beide vleugels voorzien van alle hedendaags wooncomfort en uitgebreid met nieuwe aanbouwen naar ontwerp van architect Luc Viérin.

- De molen, die geïntegreerd werd in het tuinontwerp van Mien Ruys, is een voorbeeld van een stenen graan- en windmolen gebouwd in 1854.
- Als getuige van het oeuvre van de invloedrijke Westvlaamse architect Luc Viérin die vooral gekend is voor het bouwen van villa's, waar duidelijk de invloed aanwezig is van de Engelse landelijke architectuur.

De sociaal-culturele :

- Als zijnde een voorbeeld van een site met oorspronkelijk een opper- en neerhofsituatie waarbij de structuur nog duidelijk waarneembaar is en geïntegreerd werd in de tuinaanleg door Mien Ruys.
- Als zijnde een illustratie van de levenswijze van de heren van Oostkerke die de feodale structuur duidelijk illustreren.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

16 FEB. 2012

Brussel,

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS